

NERINGOS SAVIVALDYBĖS ŠILUMOS ŪKIO INFRASTRUKTŪROS SPECIALUSIS PLANAS

SPRENDINIAI

TPD Nr. S-RJ-23-24-704

PARENGĖ:

UAB „DAUGĖLA“

A. Smetonos g. 8-2

01115 Vilnius

El. paštas: daugela@daugela.lt

Projekto vadovas, atestato Nr. TPV 0110	Nerijus Gerdvilis	
Vykdytoja	Dr. Gaudenta Sakalauskienė	
Vykdytoja	Daina Radzevičienė	

2026 m.

TURINYS

TURINYS	2
1. BENDROJI DALIS	3
1.1. Pagrindiniai specialiojo plano tikslai	3
1.2. Pagrindinės specialiojo plano sąvokos	4
1.3. Specialiojo plano sąsaja su kitais teritorijų planavimo dokumentais bei svarbiausiais teisės aktais	7
2. SPRENDINIAI	10
2.1. Šilumos tiekimo teritorijų nustatymas	10
2.2. Šilumos tiekimo teritorijų skirstymas ir reglamentavimas	10
2.2.1. Centralizuotojo šilumos tiekimo (CŠT) teritorija	11
2.2.2. Konkurencinio šilumos tiekimo (KŠT) teritorija	11
2.2.3. Vietinio šilumos tiekimo (VŠT) teritorija	11
2.2.4. Išimtys, galiojančios visoje planuojamoje teritorijoje	12
2.3. Šilumos ūkio finansavimo šaltiniai, priemonės ir įgyvendinimas	12
2.4. Šilumos perdavimo tinklų apsaugos zonų nustatymas ir reglamentavimas	15
2.5. Teritorijų rezervavimas šilumos ūkio infrastruktūros objektams	16
3. SPECIALIOJO PLANO SPRENDINIŲ ATITIKTIS PLANAVIMO DOKUMENTAMS	18
4. KITOS APSAUGOS ZONOS IR RIBOJIMAI	20
5. GAMTINIS KARKASAS, SAUGOMOS TERITORIJOS, KULTŪROS PAVELDAS, VALSTYBINIAI MIŠKAI	24
6. APLINKOSAUGINIŲ REIKALAVIMŲ ĮGYVENDINIMAS	25
7. SPECIALIOJO PLANO GALIOJIMAS	26
PRIEDAI	
1 priedas. Šilumos perdavimo tinklų apsaugos zonų schemos	
2 priedas. Saugomos teritorijos ir objektai	
3 priedas. Nekilnojamosios kultūros vertybės	
BRĖŽINIAI	
1 brėžinys. Sprendiniai. M 1:50 000	
2 brėžinys. Sprendiniai. Juodkrantė M 1:5 000	
3 brėžinys. Sprendiniai. Nida M 1:5 000	

1. BENDROJI DALIS

1.1. Pagrindiniai specialiojo plano tikslai

Specialiojo plano keitimo pagrindas: Neringos savivaldybės tarybos 2024 m. gegužės 30 d. sprendimas Nr. T1-141 „Dėl pritarimo rengti Neringos savivaldybės šilumos ūkio infrastruktūros specialiojo plano keitimą ir planavimo tikslų nustatymo“.

Planavimo organizatorius: Neringos savivaldybės administracijos direktorius, adresas: Taikos g. 2, LT-93123 Neringa, tel. (+370) 46952665, el. p. administracija@neringa.lt, puslapis internete www.neringa.lt.

Planavimo dokumento pavadinimas: Neringos savivaldybės šilumos ūkio infrastruktūros specialusis planas (toliau – Specialusis planas).

Teritorijų planavimo rūšis: specialusis.

Teritorijų planavimo lygmuo: savivaldybės.

Planuojamos teritorijos: Neringos savivaldybės teritorija, plotas – 13876,77 ha.

Planavimo tikslai:

- įgyvendinant Nacionaliniame pažangos plane nustatytus sprendinius ir priemones, suformuoti ilgalaikes Savivaldybės šilumos ūkio modernizavimo ir plėtros kryptis, siekiant užtikrinti tvarų, saugų, patikimą ir nepertraukiamą šilumos tiekimą vartotojams pagrįstomis būtinosiomis sąnaudomis, neviršijant leidžiamo neigiamo poveikio aplinkai;
- suderinti valstybės, Savivaldybės, energetikos įmonių, fizinių ir juridinių asmenų ar jų grupių interesus aprūpinant vartotojus šiluma ir energijos ištekliais šilumos gamybai;
- vadovaujantis pakoreguoto Neringos savivaldybės teritorijos ir jos dalių bendrojo plano, patvirtinto Neringos savivaldybės tarybos 2023 m. spalio 26 d. sprendimu Nr. T1-217 „Dėl Neringos savivaldybės teritorijos ir jos dalių bendrojo plano koregavimo, nustatant prioritетines savivaldybės infrastruktūros plėtros teritorijas, patvirtinimo“ (toliau – Bendrasis planas), sprendiniais, Kuršių nerijos nacionalinio parko tvarkymo plano, patvirtinto 2022m. vasario 23 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 144, sprendiniais, reglamentuoti Neringos savivaldybės teritorijos aprūpinimo šiluma būdus ir (arba) naudotinas kuro bei energijos rūšis šilumos gamybai šilumos vartotojų teritorijose;
- numatyti preliminaras investicijų apimtis, finansavimo poreikį ir finansavimo šaltinius į šilumos ūkio plėtrą ir modernizavimą.

Planavimo uždaviniai:

- esant ekonominiam pagrindimui, numatyti šilumos ūkio inžinerinės infrastruktūros plėtrą ir numatyti tam reikalingas teritorijas;
- numatyti arba, vadovaujantis Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo nuostatomis, nustatyti šilumos perdavimo tinklų apsaugos zonas;
- vadovaujantis Žemės paėmimo visuomenės poreikiams taisyklių ir Žemės paėmimo visuomenės poreikiams projektų rengimo ir įgyvendinimo taisyklių nuostatomis, numatyti motyvuotai pagrįstas konkrečias vietas ir plotus žemei visuomenės poreikiams paimti;
- numatyti šilumos ūkio inžinerinei infrastruktūrai funkcionuoti reikalingus servitutus;
- numatyti šilumos ūkio inžinerinės infrastruktūros statinių išdėstymą;
- numatyti atsinaujinančių išteklių naudojimo plėtrą.

Tyrimai ir galimybių studijos: atliekama.

Informacija apie strateginį pasekmių aplinkai vertinimą (SPAV) ir teritorijos vystymo koncepciją: Strateginio pasekmių aplinkai vertinimas atliekamas pagal poreikį, vadovaujantis Planų

ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašu. Teritorijos vystymo koncepcija rengiama.

Planavimo sąlygas parengė ir išdavė:

- Kuršių nerijos nacionalinio parko direkcija (REG28833800);
- Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (REG28693661);
- Uždaroji akcinė bendrovė „Neringos vanduo“ (REG28626853);
- Lietuvos Respublikos energetikos ministerija (REG29478690);
- Nacionalinė žemės tarnyba prie Aplinkos ministerijos (REG28929995);
- Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos (REG28895256);
- Akcinė bendrovė „Energijos skirstymo operatorius“ (REG28346983);
- Akcinė bendrovė „Via Lietuva“ (REG28386542);
- Akcinė bendrovė Telia Lietuva (REG28612193);
- Aplinkos apsaugos agentūra (REG28557678);
- Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos (REG28819026);
- Nacionalinis visuomenės sveikatos centras prie Sveikatos apsaugos ministerijos (REG28823059);
- Neringos savivaldybės administracija (REG29019707);
- Lietuvos kariuomenė (REG29404969);
- Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos (REG29210348);
- Valstybinė miškų tarnyba (REG29116216);
- Viešojo įstaiga Transporto kompetencijų agentūra (REG29521954);
- Lietuvos Respublikos energetikos ministerija (REG29478690);
- Akcinė bendrovė Litgrid (REG35179192).

1.2. Pagrindinės specialiojo plano sąvokos

Pagal Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymą:

Aprūpinimo šiluma sistema – organizacinis-techninis ūkio kompleksas, skirtas gaminti ir tiekti šilumą vartotojams, valdomas šilumos tiekėjo ir susidedantis iš šilumos perdavimo tinklo bei vieno ar daugiau prie tinklo prijungtų šilumos gamintojų;

Apsirūpinimo karštu vandeniu būdas – centralizuotai paruošto karšto vandens pirkimas iš karšto vandens tiekėjo arba šilumos karštam vandeniui ruošti pirkimas iš šilumos tiekėjo, o geriamojo vandens karštam vandeniui ruošti – iš geriamojo vandens tiekėjo, arba individualus karšto vandens ruošimas jo vartojimo vietoje, naudojant pasirinktus energijos šaltinius (dujas, elektrą, kietąjį ir skystąjį kurą, atsinaujinančius energijos išteklius) geriamajam vandeniui pašildyti iki higienos normomis nustatytos temperatūros;

Karštas vanduo – iš geriamojo vandens paruoštas, pašildant jį iki higienos normomis nustatytos temperatūros, vanduo;

Konkurencinis šilumos vartotojas – šilumos vartotojas, esantis šilumos tiekimo konkurencinėje zonoje, nustatytoje savivaldybės tarybos patvirtintame specialiajame šilumos ūkio plane, arba kitas Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nustatytas šilumos vartotojas, suvartojantis daugiau kaip 1 procentą šilumos tiekėjo per praėjusius kalendorinius metus realizuoto šilumos kiekio. Šiems vartotojams šilumos kaina nustatoma individualių sąnaudų principu;

Nenutrūkstamo aprūpinimo šiluma vartotojai – Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos, savivaldybių tarybų patvirtintuose sąrašuose numatytos įstaigos ar organizacijos, kurioms būtinas nenutrūkstamas aprūpinimas šiluma;

Nepriklausomas šilumos gamintojas – asmuo, gaminantis šilumą ir (ar) karštą vandenį ir parduodantis juos šilumos tiekėjui pagal šilumos pirkimo–pardavimo sutartį;

Pastato šildymo būdas – pastato projektavimo dokumentuose techniniu sprendimu nustatytas būdas pastato patalpoms šildyti, apimantis ir karšto vandens tiekimo sistemoje įrengtus šildymo prietaisus;

Pastato šildymo ir karšto vandens sistema – pastate įrengtas techninių priemonių kompleksas, skirtas į pastatą perduoti arba pastate gaminamai šilumai ir (ar) karštam vandeniui į patalpas pristatyti. Nuo tiekėjo tinklą ji atribojama pastato įvadu;

Šildymo sezonas – laikotarpis, kuriuo užtikrinama pagal higienos normas reglamentuota vidutinė vidaus patalpų temperatūra šildomuose pastatuose ir kurio pradžia ir pabaiga nustatoma savivaldybės institucijos sprendimu pagal statybos techniniais reglamentais apibrėžtą lauko oro temperatūrą, kuriai esant privaloma pradėti ir galima baigti nustatytos paskirties savivaldybių pastatų šildymą;

Šilumnešis – specialiai paruoštas vanduo, karštas vanduo, garas, kondensatas, kitas skystis ar dujos, naudojami šilumai pristatyti;

Šilumos dvinarė kaina – šilumos kaina, sudaryta iš pastoviosios dalies, mokamos už vidutinę šilumos vartojimo galią eurais už kilovatą per mėnesį, ir kintamosios dalies, mokamos euro centais už kilovatvalandę;

Šilumos įrenginys – techninių priemonių kompleksas, skirtas šilumai gaminti ir (ar) karštam vandeniui ruošti, perduoti, vartoti ar kaupti;

Šilumos įvadas – šilumos perdavimo tinklo atšaka, įskaitant pastato pirmuosius uždaramuosius įtaisus ir apskaitos prietaisus, jungianti pastato šilumos įrenginius ir šilumos perdavimo tinklą;

Šilumos perdavimas – šilumos pristatymas šilumnešiu šilumos perdavimo tinklo vamzdynais;

Šilumos perdavimo tinklas – sujungtų vamzdynų ir įrenginių sistema, skirta pristatyti šilumnešiu šilumą iš gamintojo vartotojams;

Šilumos punktas – prie šilumos įvado prijungtas pastato šildymo ir karšto vandens sistemos įrenginys, su šilumnešiu gaunamą šilumą transformuojantis pristatymui į pastato šildymo prietaisus. Daugiabučio namo šilumos punkto įrenginiai, būtini namo tinkamam eksploatavimui ir naudojimui, yra neatskiriami namo dalis ir šio namo butų ir patalpų savininkų bendroji dalinė nuosavybė, kurią draudžiama perduoti nuosavybės teise tretiesiems asmenims;

Šilumos tiekėjas – asmuo, turintis šilumos tiekimo licenciją ir tiekiantis šilumą vartotojams pagal pirkimo–pardavimo sutartis;

Šilumos tiekimas – centralizuotai pagamintos šilumos pristatymas ir pardavimas šilumos vartotojams;

Šilumos tiekimo licencija – dokumentas, suteikiantis licencijos turėtojui teisę verstis šilumos tiekimu nustatytoje teritorijoje;

Šilumos ūkio specialusis planas – savivaldybių specialiojo planavimo dokumentas, kuriame, įgyvendinant šilumos ūkio plėtros priemones, nustatomos esamos ir planuojamos naujos šilumos vartotojų teritorijos, nurodomi galimi ir alternatyvūs šildymo būdai, savivaldybės šilumos ūkio plėtros ilgalaikiai tikslai ir uždaviniai, šilumos gamybos įrenginiai ir kurio tikslas yra tenkinti šilumos vartotojų poreikius pagrįstomis būtinosiomis sąnaudomis, neviršijant leidžiamo neigiamo poveikio aplinkai.

Šilumos ūkio priemonės – Vyriausybės tvirtinamame 2021–2030 metų nacionaliniame pažangos plane nustatytus valstybės energetikos politikos pažangos uždavinius įgyvendinančios nacionalinių plėtros programų priemonės, apimančios ilgalaikės ir kompleksinės šilumos gamybos,

bendros šilumos ir elektros energijos gamybos (kogeneracijos) bei šilumos perdavimo plėtros ir modernizavimo krypčių įgyvendinimo priemonės valstybės teritorijoje.

Šilumos vartotojas (vartotojas) – juridinis ar fizinis asmuo, kurio naudojami šildymo prietaisai nustatyta tvarka prijungti prie šilumos perdavimo tinklų ar pastatų šildymo ir karšto vandens sistemų;

Šilumos vienanarė kaina – šilumos kaina, apskaičiuojama kaip pastoviosios ir kintamosios dalių suma ir mokama euro centais už kilovatvalandę.

Pagal Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymą:

Atsinaujinančių išteklių energija – energija iš atsinaujinančių neiškastinių išteklių: vėjo, saulės energija, aeroterminiai, geoterminiai, hidroterminiai ištekliai ir vandenynų energija, hidroenergija, biomasė, biodujos, įskaitant sąvartynų ir nuotekų perdirbimo įrenginių dujas, taip pat kitų atsinaujinančių neiškastinių išteklių, kurių panaudojimas technologiškai yra galimas dabar arba bus galimas ateityje, energija;

Biodujos – iš biomasės pagamintos dujos.

Biokuras – iš biomasės pagaminti degieji dujiniai, skystieji ir kietieji produktai, naudojami energijai gaminti.

Biomasė – biologiškai skaidžios biologinės kilmės žemės ūkio, miškų ūkio ir susijusių pramonės šakų, įskaitant žuvininkystę ir akvakultūrą, žaliavos, atliekos ir liekanos, įskaitant augalines ir gyvūnines medžiagas, taip pat biologiškai skaidžios pramoninės ir komunalinės atliekos.

Centralizuotas šilumos ar vėsumos energijos tiekimas – šilumos energijos garų, karšto vandens ar ataušintų skysčių pavidalu iš centrinio gamybos šaltinio pristatymas ir pardavimas vartotojams;

Šilumos siurblys – įrenginys, paverčiantis aplinkos ar geoterminę energiją aukštesnės temperatūros šiluma, naudojama pastatams šildyti ir (ar) karštam vandeniui ruošti.

Lietuvos Respublikos statybos įstatymas

Pastato atnaujinimas (modernizavimas) – statybos darbai, kuriais atkuriamos ar pagerinamos pastato ir (ar) jo inžinerinių sistemų fizinės ir energinės savybės ir (ar) kuriais užtikrinamas iš atsinaujinančių energijos šaltinių gaunamos energijos naudojimas;

Pastato energinis naudingumas – apskaičiuotas arba išmatuotas energijos kiekis, reikalingas patenkinti su įprastu pastato naudojimu siejamą energijos poreikį, įskaitant energiją pastato šildymo, vėsinimo, vėdinimo, karšto vandens ir pastato apšvietimo reikmėms.

Lietuvos Respublikos savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymas

Inžinerinė savivaldybės infrastruktūra – šilumos perdavimo tinklai, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų, įskaitant paviršines nuotekas, tvarkymo inžineriniai statiniai, vietinės reikšmės keliai, kiti transporto statiniai, už kurių statybą, įrengimą ir (ar) eksploatavimą savivaldybės teritorijoje atsakingas savivaldybės infrastruktūros organizatorius ir (ar) savivaldybės infrastruktūros valdytojas.

Neprioritetinė savivaldybės infrastruktūra – savivaldybės infrastruktūra, esanti teritorijoje, kuri nepatenka į savivaldybės ir (ar) vietovės lygmens bendruosiuose planuose nustatytas prioritetinės plėtros teritorijas ir kurioje savivaldybė neįsipareigoja vystyti socialinės ir (ar) inžinerinės infrastruktūros.

Prioritetinė savivaldybės infrastruktūra – savivaldybės tarybos sprendimu pagal savivaldybės tarybos patvirtintus kriterijus pripažinta prioritetine ir (ar), atsižvelgiant į strateginio planavimo dokumentus, savivaldybės ir (ar) vietovės lygmens bendruosiuose planuose nustatytoms prioritetinės plėtros teritorijoms ir jų vystymui skirta savivaldybės infrastruktūra.

Savivaldybės infrastruktūra – socialinė savivaldybės infrastruktūra ir inžinerinė

savivaldybės infrastruktūra.

Savivaldybės infrastruktūros plėtra – savivaldybės infrastruktūros projektavimas, statyba ir (ar) įrengimas kuriant naują savivaldybės infrastruktūrą arba didinant ir (ar) atkuriant esamos savivaldybės infrastruktūros pajėgumus.

Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymas

Inžinerinių komunikacijų koridoriai – žemės juosta, skirta centralizuotiems inžinerinės infrastruktūros tiesiniams įrengti ir eksploatuoti.

Prioritetinės plėtros teritorijos – savivaldybės ir vietovės lygmens bendruosiuose planuose išskirtos urbanizuotos ir (ar) urbanizuojamos teritorijos (jų dalys), kuriose savivaldybė įsipareigoja vystyti socialinę ir (ar) inžinerinę infrastruktūrą.

Urbanizuojamos teritorijos – savivaldybės ir vietovės lygmens bendruosiuose planuose numatomos kompaktiškai pastatais užstatyti teritorijos su inžinerinių komunikacijų koridoriais ir neužstatomais bendrai naudoti pritaikytais želdynais, viešosiomis erdvėmis ir valstybiniais miškais miestuose.

Urbanizuotos teritorijos – pastatais užstatytos miestų, miestelių, kompaktiškai užstatytų kaimų teritorijos su inžinerinių komunikacijų koridoriais ir neužstatytais bendrai naudoti pritaikytais želdynais, viešosiomis erdvėmis ir valstybiniais miškais miestuose.

Šiame specialiajame plane taip pat naudojamos sąvokos, kurios nėra tiksliai apibrėžtos Lietuvos Respublikos teisės aktuose. Šio plano tikslams jos apibrėžiamos taip :

Ekologiškai svarūs šilumos šaltiniai – atsinaujinančiais energijos ištekliais pagrįsti šilumos gamybos įrenginiai, taip pat kiti šilumos gamybos sprendiniai, kurie pagal galiojančius Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos teisės aktus priskiriami mažai taršioms arba nulinės taršos sprendiniams.

1.3. Specialiojo plano sąsaja su kitais teritorijų planavimo dokumentais bei svarbiausiais teisės aktais

Specialusis planas parengtas vadovaujantis:

- Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategija;
- Nacionaliniu pažangos planu (2021-2030);
- Nacionaline atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategija;
- Nacionalinė darnaus vystymosi strategija;
- Valstybės ilgalaikės raidos strategija;
- Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymu;
- Lietuvos Respublikos savivaldybių infrastuktūros plėtros įstatymu;
- Lietuvos Respublikos energetikos įstatymu;
- Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymu;
- Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymu;
- Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymu;
- Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymu;
- Lietuvos Respublikos oro apsaugos įstatymu;
- Lietuvos Respublikos vandens įstatymu;
- Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymu;
- Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymu;

- Lietuvos Respublikos žemės įstatymu;
- Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu;
- Lietuvos Respublikos kelių įstatymu;
- Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu;
- Lietuvos Respublikos miškų įstatymu;
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 307 „Dėl šilumos ūkio plėtros krypčių patvirtinimo“;
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 1079 „Dėl visuomenės informavimo, konsultavimo ir dalyvavimo priimant sprendimus dėl teritorijų planavimo nuostatų patvirtinimo“;
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 1210 „Dėl Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos įgyvendinimo priemonių plano patvirtinimo“;
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 318 „Dėl Gamtinių ir kompleksinių draustinių nuostatų patvirtinimo“;
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 918 „Dėl Elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projekto veiksmų ir priemonių plano patvirtinimo“;
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 746 „Dėl Nacionalinės elektros ir gamtinių dujų perdavimo infrastruktūros projektų įgyvendinimo plano patvirtinimo“;
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 284 „Dėl Nacionalinės šilumos ūkio plėtros 2015–2021 metų programos patvirtinimo“;
- Lietuvos Respublikos energetikos ministro ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015-09-25 įsakymu Nr. 1-226/D1-683 „Dėl Šilumos ūkio specialiųjų planų rengimo taisyklių patvirtinimo“;
- Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010-10-25 įsakymu Nr. 1–297 „Dėl šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklių patvirtinimo“;
- Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007-02-14 įsakymu Nr. D1-96 „Dėl Gamtinio karkaso nuostatų patvirtinimo“;
- Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2013 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. D1-995/1-312 „Dėl gaisrinės saugos normų teritorijų planavimo dokumentams rengti taisyklių patvirtinimo“;
- Lietuvos standartu LST EN 303-5:2012 „Šildymo katilai. 5 dalis. Rankomis ir automatiškai pakraunami kietojo kuro šildymo katilai, kurių vardinė šiluminė galia iki 500 kW. Terminija, reikalavimai, bandymai ir ženklinimas“;
- Lietuvos Respublikos teritorijos bendruoju planu, T0008707;
- AB „Energijos skirstymo operatorius“ parengtu 2021–2030 m. investicijų planu;
- Valstybės ilgalaikės raidos strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. lapkričio 12 d. nutarimu Nr. IX-1187 „Dėl Valstybės ilgalaikės raidos strategijos“;
- Neringos savivaldybės šilumos ūkio infrastruktūros specialiuoju planu, T00040680, 2013-03-14;
- Neringos savivaldybės teritorijos ir jos dalių bendruoju planu, T00040679, 2012-10-18;
- Neringos savivaldybės teritorijos ir jos dalių bendrojo plano dalies koregavimu, T00083609, 2019-07-10;
- Neringos savivaldybės geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano keitimu, T00087450, 2022-03-15;
- Neringos savivaldybės teritorijos ir jos dalių bendrojo plano dalies, Nidos urbanistinės struktūros ir reglamentų dalies, reglamentinėje zonoje Nr. 12, koregavimu, T00085945, 2021-03-17;

- Kuršių Nerijos nacionalinio parko tvarkymo planu, T00084020, 2019-11-09;
- Neringos savivaldybės tarybos 2012 m. rugsėjo 21 d. sprendimu Nr. T1-164 patvirtinto Neringos savivaldybės teritorijos ir jos dalių bendrojo plano, 2. Gyvenviečių teritorijos vystymas, Nidos urbanistinės struktūros ir reglamentų dalies koregavimu, T00081565, 2018-03-01;
- Kuršių marių biosferos poligono įsteigimas, ribų patvirtinimu, T00052665, 2009-10-12;
- Baltijos jūros talasologinio draustinio ribų planu, T00052776, 2019-11-08;
- Kuršių nerijos nacionalinio parko ir jo zonų ribų planu, T00053697, 2011-11-29;
- Kuršių nerijos nacionalinio parko vidinės miškotvarkos projektu, D1-553, 2013-07-19;
- Neringos savivaldybės strateginiu plėtros planu 2021-2030 metams, patvirtintu Neringos savivaldybės tarybos 2021 m. sausio 28 d. sprendimu Nr. T1-11;
- Klaipėdos apskrities miškų tvarkymo schema, T00082739, 2018-11-30;
- Neringos savivaldybės teritorijos ir jos dalių bendrojo plano koregavimu, nustatant prioritetinės savivaldybės infrastruktūros plėtros teritorijas, T00090132, 2023-11-13.

2. SPRENDINIAI

Neringos savivaldybės šilumos ūkio infrastruktūros specialiojo plano sprendiniai konkretizuojami vadovaujantis 2025 m. gruodžio 12 d. Neringos rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu Nr. V13-201 „Dėl pritarimo Neringos savivaldybės šilumos ūkio infrastruktūros specialiojo plano koncepcijos II alternatyvos sprendiniams“, kuriuo pritarta šioms alternatyvoms: Neringos mieste – 2-ajai alternatyvai, Juodkrantės mieste – 2-ajai alternatyvai. Rengiant sprendinius taip pat atsižvelgiama į galiojančius teisės aktus bei išduotas teritorijų planavimo sąlygas.

Neringos savivaldybės šilumos ūkio infrastruktūros specialiuoju planu (toliau – Specialusis planas) įgyvendinama Nacionalinė energetinės nepriklausomybės strategija ir Nacionalinis pažangos planas. Nacionaliniame pažangos plane nustatyti sprendiniai ir priemonės yra privalomi savivaldybei ir šilumos ūkio planavimą vykdančioms ir jį įgyvendinantiems asmenims.

Specialusis planas suderintas su aukštesniojo lygmens galiojančiais teritorijų planavimo dokumentais – Lietuvos Respublikos bendroju planu, Neringos savivaldybės teritorijos ir jos dalių bendroju planu, Kuršių Nerijos nacionalinio parko tvarkymo planu. Šiuose dokumentuose, siekiant plėtoti šilumos ūkį ir didinti energijos vartojimo efektyvumą, nustatyti šie pagrindiniai uždaviniai:

- išsaugoti esamas centralizuotas šilumos tiekimo sistemas;
- modernizuoti šilumos gamybos sistemas;
- pagal poreikį renovuoti šilumines trasas;
- mažinti šilumos nuostolius vykdant daugiabučių ir visuomeninių pastatų renovacijas;
- skatinti naudoti alternatyvius ir atsinaujinančius energijos šaltinius.

Specialiuoju planu siekiama nustatyti optimalius aprūpinimo šiluma sprendinius, kurie būtų ekonomiškai, techniškai ir aplinkosauginiu požiūriu efektyvūs, taip pat numatyti šilumos ūkio sistemos tolesnio vystymo ir modernizavimo kryptis.

Neringos savivaldybės šilumos ūkio sritis bus toliau plėtojama vadovaujantis *skaidrumo, konkurencingumo, efektyvumo ir pažangumo* principais.

2.1. Šilumos tiekimo teritorijų nustatymas

Specialiajame plane nustatomos trys šilumos tiekimo zonos:

- centralizuotojo šilumos tiekimo (CŠT) zona;
- konkurencinio šilumos tiekimo (KŠT) zona;
- vietinio šilumos tiekimo (VŠT) zona.

Nidoje ir Juodkrantėje nustatomos trys šilumos tiekimo zonos – CŠT, KŠT ir VŠT. Likusioje Neringos savivaldybės teritorijos dalyje nustatoma VŠT.

Savivaldybės teritorijos suskirstymo į šilumos vartotojų teritorijas pagrindimas pateiktas patvirtintoje Specialiojo plano koncepcijoje.

2.2. Šilumos tiekimo teritorijų skirstymas ir reglamentavimas

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo 18 straipsniu, šilumos tiekėjas gali nutraukti šilumos tiekimą tik suderinęs su šilumos vartotojais bei savivaldybe. Šilumos tiekėjas apie suderintą su vartotojais bei savivaldybe numatomą nutraukti šilumos tiekimą praneša suinteresuotiems šilumos vartotojams ir savivaldybei ne vėliau kaip prieš 18 mėnesių iki šilumos tiekimo numatomo nutraukimo datos. Šilumos tiekėjas su savivaldybe organizuoja naują, su suinteresuotais šilumos vartotojais suderintą jų pastatų šildymo būdą.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 30 punktu, šilumos organizavimas yra savarankiškoji savivaldybės funkcija, o vadovaujantis 54 straipsnio 1 punktu, savivaldybė yra atsakinga už viešųjų paslaugų teikimą gyventojams.

2.2.1. Centralizuotojo šilumos tiekimo (CŠT) teritorija

Šioje teritorijoje (zonoje) apsirūpinimas šiluma numatomas iš centralizuotojo šilumos tiekimo sistemos.

Šilumos tiekėjas privalo pasiūlyti potencialiam šilumos vartotojui sudaryti šilumos ir (ar) karšto vandens pirkimo-pardavimo sutartį, jeigu atlikti ekonominiai skaičiavimai rodo, kad objektui toks tiekimas yra nenuostolingas.

Išlyga. Šilumos tiekėjas raštu pareiškia, kad nėra techninių galimybių aprūpinti konkretų vartotoją iš centralizuotojo šilumos tiekimo sistemos arba kad, atlikus ekonominį vertinimą ne trumpesiam kaip 20 metų laikotarpiui, centralizuotas šilumos tiekimas nagrinėjamam objektui būtų ekonomiškai nuostolingas. Tokiais atvejais šilumos vartotojams suteikiama teisė įsirengti vietinius šilumos gamybos įrenginius, naudojančius elektros, geoterminės energijos ir kitus ekologiškai švarius šilumos šaltinius, kaip apibrėžta šiame specialiajame plane.

Šilumos vartotojai turi teisę nutraukti šilumos ir (ar) karšto vandens pirkimo-pardavimo sutartis bei atjungti viso pastato šildymo ir (ar) karšto vandens sistemos įrenginius nuo šilumos tiekimo sistemos, jeigu atitinka Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo 29 straipsnio 4 dalies nuostatas ir užtikrina šio įstatymo 29 straipsnio 5 dalies reikalavimus. Tokiems pastatams numatomas šildymas, naudojant elektros, geoterminės energijos ir kitus ekologiškai švarius šilumos šaltinius.

2.2.2. Konkurencinio šilumos tiekimo (KŠT) teritorija

KŠT teritorija apima teritorijas, kurios patenka į esamos CŠT infrastruktūros teritorijas arba yra su jomis gretimos ir (ar) turi galimybę būti prijungtos prie CŠT sistemų.

Šioje teritorijoje galimi šildymo būdai:

- centralizuotojo šilumos tiekimo (CŠT) sistema;
- vietinės (individualios) šildymo sistemos, naudojančios elektros, geoterminės energijos ar kitus ekologiškai švarius šilumos šaltinius.

Šilumos tiekėjas privalo pasiūlyti potencialiam šilumos vartotojui sudaryti šilumos ir (ar) karšto vandens pirkimo-pardavimo sutartį, jeigu atlikti ekonominiai skaičiavimai rodo, kad objektui toks tiekimas yra nenuostolingas.

Konkurencinėje šilumos tiekimo teritorijoje šiluma gali būti tiekama ir iš vietinių šilumos šaltinių, jei šilumos tiekėjas raštu pareiškia, kad nėra techninių galimybių aprūpinti vartotoją iš centralizuotojo šilumos tiekimo sistemos arba atlikti ekonominiai skaičiavimai rodo, jog toks tiekimas būtų nuostolingas. Tokiu atveju šilumos vartotojams suteikiama teisė įsirengti vietinę šildymo sistemą, naudojančią elektros, geoterminės energijos ar kitus ekologiškai švarius šilumos šaltinius. Ekonominių skaičiavimų metodika ir kaštų pasiskirstymas nustatomi savivaldybės, šilumos tiekėjo ir vystytojo susitarimu.

Ekonominius skaičiavimus atlieka vienbučių, dvibučių, daugiabučių, pramonės, sandėliavimo, komercinės paskirties bei socialinės paskirties vystytojai kartu su šilumos tiekėju.

2.2.3. Vietinio šilumos tiekimo (VŠT) teritorija

Šioje teritorijoje esami ir nauji vartotojai gali įsirengti vietines (individualias) šildymo sistemas.

Aprūpinimo šiluma būdo ir kuro rūšių pasirinkimas vietinio šilumos tiekimo teritorijoje reglamentuojamas Lietuvos Respublikos teisės aktais.

Gyvenamosios ir visuomeninės paskirties pastatuose kietojo biokuro katilų įrengimas galimas, jeigu jie katilai atitinka 5 klasės efektyvumo ir emisijų reikalavimus pagal Lietuvos standartą LST EN 303-5:2012 „Šildymo katilai. 5 dalis. Rankomis ir automatiškai pakraunami kietojo kuro šildymo katilai, kurių vardinė šiluminė galia iki 500 kW. Terminija, reikalavimai, bandymai ir ženklavimas“.

Statytojas turi teisę prisijungti prie centralizuoto šilumos tiekimo (CŠT) sistemos, jeigu yra suderinęs prisijungimo sąlygas su šilumos tiekėju, net ir tais atvejais, kai teritorijų planavimo dokumentuose nėra numatyta centralizuotojo šilumos tiekimo objektų statyba.

CŠT infrastruktūros objektų statyba VŠT teritorijoje laikoma išimtinu atveju ir galima tik sudarius savivaldybės infrastruktūros plėtros sutartį.

2.2.4. Išimtys, galiojančios visoje planuojamoje teritorijoje

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo 8 straipsnio 5 punktu, elektros, geoterminės energijos ir kiti ekologiškai švarūs šilumos šaltiniai tinkami naudoti visoje savivaldybės teritorijoje.

Specialiojo plano sprendiniai nėra privalomi Kultūros paveldo objektams. Kultūros paveldo objektų ir vietovių teritorijose bei jų apsaugos zonose taikomi paveldosaugos ir tvarkymo reikalavimai, nustatyti kultūros paveldo objektų apsaugos reglamentuose, šių objektų apsaugos specialiuosiuose planuose ir kituose kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančiuose teisės aktuose. Jei šio specialiojo plano sprendiniai prieštarauja kultūros paveldo objektų tvarkymą reglamentuojantiems dokumentams, taikomi pastarieji.

Specialiojo plano reglamentas netaikomas vartotojams, kurie iki plano patvirtinimo dienos turėjo galiojančias prisijungimo sąlygas, parengtą projektinę dokumentaciją ar vykdė veiklą.

Jeigu galiojančio žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumento sprendiniai neatitinka parengto Neringos savivaldybės šilumos ūkio infrastruktūros specialiojo plano sprendinių, toks dokumentas neprivalo būti keičiamas ar koreguojamas ir galioja neterminuotai. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo 50 straipsnio nuostatomis, galiojantys žemesniojo lygmens teritorijų planavimo dokumentai gali būti keičiami ar koreguojami aukštesniojo lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumento organizatoriaus iniciatyva ir lėšomis.

2.3. Šilumos ūkio finansavimo šaltiniai, priemonės ir įgyvendinimas

Šilumos ūkio priemonėms finansuoti ir specialiuosiuose šilumos ūkio planuose detalizuotiems šilumos ūkio plėtros ir modernizavimo veiksams įgyvendinti gali būti skiriamos:

- 1) Europos Sąjungos paramos lėšos;
- 2) valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų asignavimai;
- 3) fizinių ir juridinių asmenų lėšos;
- 4) kitos lėšos, gautos Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

Savivaldybės ir (ar) šilumos tiekėjai privalo užtikrinti trūkstamą finansavimą šilumos ūkio priemonėms įgyvendinti. Jeigu savivaldybės ir (ar) šilumos tiekėjai neužtikrina šių priemonių įgyvendinimo nustatytais terminais, Vyriausybė Energetikos ministerijos siūlymu teikia pasiūlymus savivaldybėms dėl šių priemonių įgyvendinimo, įskaitant pasiūlymus dėl papildomo finansavimo užsitikrinimo būdų, arba priima sprendimą dėl reikiamų finansinių investicijų, jų paskirstymo tvarkos ir būdo.

Prioritetinės savivaldybės infrastruktūros plėtra finansuojama iš privačių savivaldybės infrastruktūros plėtros iniciatoriaus (iniciatorių), įgyvendinančio (įgyvendinančių) prioritetinės savivaldybės infrastruktūros plėtrą pagal savivaldybės infrastruktūros plėtros sutartį, lėšų,

kompensuojamų Savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo 13 straipsnio 3 ir 4 dalyse nustatyta tvarka.

Neprioritetinės savivaldybės infrastruktūros plėtra finansuojama iš privačių savivaldybės infrastruktūros plėtros iniciatoriaus (iniciatorių), įgyvendinančio (įgyvendinančių) neprioritetinės savivaldybės infrastruktūros plėtrą pagal savivaldybės infrastruktūros plėtros sutartį, lėšų, kompensuojamų Savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo 13 straipsnio 2 ir 4 dalyse nustatyta tvarka.

Įgyvendinimo plane (**žr. 2.1 lentelę**) nustatytos 10 metų (2026-2035 metams) šilumos ūkio modernizavimo ir plėtros kryptys bei priemonės, kurias yra įmanoma ir tikslinga realizuoti. Pateikiamas lėšų poreikis yra preliminarus ir suskaičiuotas vadovaujantis aplinkos ministro įsakymu patvirtintomis Statinių projektavimo darbų kainų skaičiavimo rekomendacijomis, aplinkos ministro įsakymu patvirtintais Statybos skaičiuojamosios kainos nustatymo principais bei panašių atliekamų darbų vertėmis, viešojoje erdvėje paskelbtomis paslaugų ir įrenginių kainomis, todėl rengiant investicinius projektus, vykdant projektavimo darbus ir nustačius tikslias darbų apimtis lėšų poreikis turi būti tikslinamas pagal tuo metu galiojančias kainas.

Šilumos perdavimo tinklų plėtros sprendiniai kiekvienu konkrečiu atveju detalizuojami rengiant techninius projektus, įvertinant specialiajame plane numatytus sprendinius ir atsižvelgiant į gamtines sąlygas bei turimas materialines ir finansines galimybes.

Plane numatytos šilumos ūkio priemonės (**žr. 2.1 lentelę**) kasmet įgyvendinamos tokia apimtimi, koks yra skiriamas finansavimas, t. y.:

- atsižvelgiant į galimybes pasinaudoti ES fondų parama;
- atsižvelgiant į galimybes pasinaudoti dotacijomis ir (ar) subsidijomis;
- atsižvelgiant į patvirtintus finansavimus šilumos tiekėjų biudžetuose;
- atsižvelgiant į patvirtintą finansavimą Neringos savivaldybės biudžete;
- atsižvelgiant į gautas lėšas iš savivaldybės infrastruktūros plėtros įmokų (Neringos savivaldybės taryba 2021 m. balandžio 29 d. sprendimu Nr. T1-61 „Dėl Neringos savivaldybės infrastruktūros plėtros įmokos tarifo nustatymo ir Neringos savivaldybės infrastruktūros plėtros įmokos mokėjimo ir atleidimo nuo jos mokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ nustatė savivaldybės infrastruktūros plėtros įmokos tarifą visų paskirčių statiniams – 30 Eur už kv. m).

2.1 lentelė. Šilumos ūkio plėtros įgyvendinimo planas 2026-2035 metams

Eil. Nr.	NENS priemonė (Šilumos ūkio priemonė)/veikla	Periodas	Mato vnt.	Kiekis	Preliminarus lėšų poreikis, tūkst. Eur	Finansavimo šaltiniai
I.	CŠT SISTEMOS PLĖTROS IR PALAIKYMO PRIEMONĖS					
1.	Šilumos gamybai naudojamų neutralaus poveikio klimatui energijos išteklių įvairinimas (saulės energija, atliekinė šiluma, kitos AEI naudojančios technologijos, šilumos talpyklų diegimas) (Pažangos priemonė Nr. 03-001-06-03-05 „Įgyvendinti AEI panaudojimą šilumos ir vėsumos gamybai didinančias priemones centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sektoriuje“)					
1.1	Naujas geoterminis šilumos siurblys (Ievos kalno g. 2a, Juodkrantė)	2026-2030	kW	350	460	CŠTĮ, SAV, RPF, SF, DPa
2.	CŠT sistemų skaitmenizacija ir išmaniųjų energijos tinklų valdymo sprendimų diegimas (Pažangos priemonė Nr. 03-001-06-03-04 „Įgyvendinti centralizuoto šilumos, karšto vandens ir vėsumos tiekimo sistemų energijos vartojimo efektyvumą didinančias priemones“)					

2.1	Karšto vandens apskaitos prietaisų optimizavimas	2026-2035	vnt.	600	60	CŠTĮ, RPF, SF, DPa, P
2.2	Šilumos apskaitos prietaisų modernizavimas	2026-2030	vnt.	111	16	CŠTĮ, ES, RPF
2.3	Šilumos tinklų valdymo modernizavimas ir techninės aptarnavimo bazės plėtra	2027-2035	vnt.	1	120	CŠTĮ, ES, RPF
3.	KITOS CŠT PALAIKYMŲ PRIEMONĖS					
3.1	Šilumos tinklų rekonstrukcija	2026-2035	km	0,5	400	CŠTĮ, SAV
4.	IŠ VISO:				1056	
II	ŠILUMOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO DIDINIMO PRIEMONĖS					
1.	Šilumos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių diegimas, įskaitant daugiabučių namų sistemų ir šilumos punktų modernizavimą, priežiūros efektyvinimą (Pažangos priemonė Nr. 03-001-06-05-01 „Įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumą didinančias priemones viešuosiuose centriniuose valdžios pastatuose, individualiuose gyvenamuosiuose namuose ir įmonėse“. Pažangos priemonė Nr. 02-001-06-04-01 „Skatinti pastatų renovaciją“. Pažangos priemonė Nr. 02-001-06-04-02 „Didinti klimato kaitos politikos veiksmingumą“)					
1.1	Daugiabučių renovavimas	2026-2035	vnt.	10	3500-5500	P, ES, DPa, SAV
1.2	Visuomeninių pastatų renovavimas	2026-2035	vnt.	3	1800	SBI, ES, DPa, SAV
1.3	Individualių namų renovavimas	2026-2035	vnt.	10	280	P, ES
1.4	Šilumos punktų modernizavimas (mažoji renovacija)	2026-2035	vnt.	40	480	P, KKP, CŠTĮ
1.5	Katilų keitimas į efektyvesnes technologijas (vietinių (namų ūkių) katilų keitimas į efektyvesnes technologijas)	2026-2035	vnt.	50	150-430	P, ES
1.5	IŠ VISO:				6210-8490	

Paiškinimai:

DPa – dotacija ir (ar) paskola, kurios dydis priklauso nuo paskolos dydžio, paskolos termino, nuosavo įnašo dydžio, palūkanų dydžio.

RPF – Europos regioninės plėtros fondo lėšos.

SF – Sanglaudos fondo lėšos.

ES – Europos Sąjungos lėšos.

SBI – Savivaldybės biudžetinių įstaigų lėšos.

SAV – Neringos savivaldybės biudžeto lėšos.

P – Fizinė ir juridinių asmenų lėšos.

CŠTĮ – Centralizuoto šilumos tiekimo įmonės lėšos.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo 8² straipsnio nuostatomis,

šilumos tiekėjas, siekdamas įgyvendinti šilumos ūkio specialiojo plano tikslus ir priemones, parengia dešimties metų šilumos ūkio plėtros investicijų planą. Šilumos ūkio plėtros investicijų planas periodiškai atnaujinamas, užtikrinant, kad centralizuoto šilumos tiekimo sistema būtų laikoma efektyvia.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo 2 str. 4 dalimi, prioritetinga savivaldybės infrastruktūra yra savivaldybės tarybos sprendimu pagal savivaldybės tarybos patvirtintus kriterijus pripažinta prioritetinga ir (ar), atsižvelgiant į strateginio planavimo dokumentus, savivaldybės ir (ar) vietovės lygmens bendruosiuose planuose nustatytoms prioritetingoms plėtros teritorijoms ir jų vystymui skirta savivaldybės infrastruktūra.

Neringos savivaldybės teritorijos ir jos dalių bendrojo plano koregavime, nustatant prioritetingą savivaldybės infrastruktūros plėtros teritorijas (T00090132, 2023 m.) šilumos perdavimo tinklai nėra priskirti prioritetingai infrastruktūrai, tačiau vadovaujantis 2021 m. balandžio 29 d. Neringos savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T1-59 „Dėl Neringos savivaldybės infrastruktūros pripažinimo prioritetinga kriterijų ir Neringos savivaldybės infrastruktūros pripažinimo prioritetinga tvarkos aprašo patvirtinimo“ gali būti pripažinti prioritetinga infrastruktūra. Tarybos sprendimu nustatyta, kad savivaldybės infrastruktūrą, kuri atitinka 2021 m. balandžio 29 d. sprendimu Nr. T1-59 numatytus savivaldybės infrastruktūros pripažinimo prioritetinga kriterijus (vieną iš jų), savivaldybės taryba turi teisę, bet ne pareigą, sprendimu pripažinti prioritetinga Neringos savivaldybės infrastruktūros pripažinimo prioritetinga tvarkos aprašo nustatyta tvarka.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo 2 straipsniu, šilumos perdavimo tinklai yra priskiriami inžinerinei savivaldybės infrastruktūrai. Remiantis to paties įstatymo 5 straipsnio 2 dalimi, Šilumos ūkio plėtros įgyvendinimo plane 2026–2035 metams (žr. 2.1 lentelę) numatytos šilumos ūkio 3 priemonės „kitos CŠT palaikymo priemonės“ 3.1 punkte nustatyta priemonė gali būti pripažinta prioritetinga savivaldybės infrastruktūra.

2.4. Šilumos perdavimo tinklų apsaugos zonų nustatymas ir reglamentavimas

Šilumos perdavimo tinklų apsaugos zonos nustatomos vadovaujantis Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo III skyriaus „Inžinerinė infrastruktūra“ dvylikto skirsnio „Šilumos perdavimo tinklų apsaugos zonos ir jose taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos“ 48 straipsnio nuostatomis:

1. Antžeminių šilumos perdavimo tinklų vamzdinių ir požeminių šilumos bei karšto vandens perdavimo tinklų vamzdinių apsaugos zona – išilgai antžeminio šilumos perdavimo tinklų vamzdinio ar požeminių šilumos bei karšto vandens perdavimo tinklų vamzdinio esanti žemės juosta, kurios ribos:

1) šilumos perdavimo tinklų vamzdinių, kurių skersmuo nuo 20 iki 250 mm įskaitytinai, – po 2 metrus į abi puses nuo tinklo kanalo (arba vamzdinio, jeigu jis paklotas bekanaliu būdu arba sumontuotas antžeminiu būdu) išorinių ribų ir žemė po šia juosta;

2) šilumos perdavimo tinklų vamzdinių, kurių skersmuo didesnis kaip 250 mm, – po 3 metrus į abi puses nuo tinklo kanalo (arba vamzdinio, jeigu jis paklotas bekanaliu būdu arba sumontuotas antžeminiu būdu) išorinių ribų ir žemė po šia juosta.

2. Šiluminių kamerų, sklendžių priežiūros statinių, drenažo šulinių, termofikacinio vandens bei drenažo siurblių, grupinių šilumos punktų apsaugos zona – 2 metrų pločio žemės juosta aplink šių įrenginių ir (ar) statinių išorines ribas ir žemė po šia juosta.

3. Išilgai požeminių šilumos bei karšto vandens perdavimo tinklų vamzdinių paklotų drenažo vamzdžių, telesignalizacijos kabelių bei jiems priklausančių įrenginių apsaugos zona – išilgai šių priklausinių esanti žemės juosta, kurios ribos yra po 2 metrus į abi puses nuo šių inžinerinių tinklų ir įrenginių išorinių ribų ir žemė po šia juosta.

4. Pereinamųjų kolektorių apsaugos zona – 5 metrų (kai juose pakloti šilumos perdavimo tinklų vamzdiniai, kurių skersmuo didesnis kaip 250 mm) ir 3 metrų (kai juose pakloti šilumos

perdavimo tinklų vamzdynai, kurių skersmuo nuo 20 iki 250 mm įskaitytinai) pločio žemės juosta nuo šių įrenginių ir (ar) statinių išorinių ribų ir žemė po šia juosta.

Ūkinės veiklos apribojimai

Šilumos perdavimo tinklų apsaugos zonose draudžiama:

- pilti druskas (išskyrus atvejus, kai druska barstomi keliai), chemines medžiagas, kurios gali pakenkti šilumos perdavimo tinklams ar jų dalims, atliekas;
- gadinti, užtvirti ar užversti kelius, skirtus privažiuoti prie šilumos perdavimo tinklų;
- 2 metrų atstumu į abi puses nuo tinklo kanalo (vamzdyno, drenažo) išorinių ribų sodinti želdinius. Likusioje šilumos perdavimo tinklų apsaugos zonoje sodinant želdinius, šiems darbams vykdyti turi būti gautas šilumos perdavimo tinklų savininko ar valdytojo pritarimas Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 49 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka.

Šilumos perdavimo tinklų apsaugos zonose, Statybos įstatyme, Teritorijų planavimo įstatyme ar energetikos ministro nustatyta tvarka negavus šių šilumos perdavimo tinklų savininko ar valdytojo pritarimo (derinimo) projektui ar numatomi veiksmai, draudžiama:

- statyti, rekonstruoti, griauti statinius ir įrengti, išardyti įrenginius;
- keisti žemės paviršiaus altitudes (kasti gruntą arba užpilti papildomą grunto sluoksnį);
- dirbti smūginiais ir (ar) vibraciją sukeliančiais mechanizmais, vykdyti grunto sprogdinimo darbus;
- vykdyti žemės darbus ar požeminius darbus didesniame kaip 0,3 metro gylyje;
- statyti ir (ar) įrengti sporto, žaidimų aikštes, stadionus, turgavietes, lauko teatrus, pramogų zonas ir kitus viešam susibūrimui skirtus inžinerinius statinius ir įrenginius, degalines, pavojingų medžiagų talpyklas, saugyklas ir sąvartynus, motorinių transporto priemonių ir (ar) mechanizmų sustojimo vietas, stovėjimo ir saugojimo aikštes;
- sandėliuoti bet kokias medžiagas, išskyrus medžiagas, skirtas šilumos perdavimo tinklų ir jų technologinių priklausinių statybos ir remonto darbams;
- vykdyti tiesioginius žemės gelmių geologinius tyrimus ir kitus darbus, susijusius su gręžinių įrengimu ir grunto (išskyrus dirvą) bandinių ėmimu;
- tiesti kitus inžinerinius tinklus.

Šilumos perdavimo tinklų savininkas ar valdytojas nepritaria projektui ar numatomi veiksmai, jeigu Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 49 straipsnio 2 dalyje nurodyti darbai pažeis šilumos perdavimo tinklų techninės saugos reikalavimus ir (ar) kels pavojų aplinkai, žmonių turtei, jų gyvybei ar sveikatai.

Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų nustatymas

Šiuo teritorijų planavimo dokumentu nustatomos ir įteisinamos šilumos perdavimo tinklų apsaugos zonos ~ 3,8 km (**žr. 1 priedą**).

2.5. Teritorijų rezervavimas šilumos ūkio infrastruktūros objektams

Neringos savivaldybės šilumos ūkio infrastruktūros specialiojo plano sprendiniams įgyvendinti nenumatomas teritorijų rezervavimas ar žemės paėmimas visuomenės poreikiams.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės įstatymo 22 straipsnio 4 dalimi, kai siūloma nustatyti servitutą savivaldybių ir privačios žemės sklypams dėl centralizuotų (bendrojo naudojimo) inžinerinės infrastruktūros tinklų (šilumos perdavimo tinklų) tiesimo, naudojimo ir aptarnavimo, prašymą dėl servituto nustatymo pagal teritorijų planavimo dokumentą ar žemės valdos projektą turi pateikti esamų statinių, prie kurių reikia prieiti ar privažiuoti, savininkai arba patikėjimo teisės subjektai. Kadangi nebuvo gauta pasiūlymų iš savininkų ar patikėjimo teisės subjektų dėl servitutų

nustatymo šiems tinklams, specialiajame plane servitutai nenustatomi.

Pagal poreikį, įgyvendinant specialiojo plano sprendinius, servitutai gali būti nustatomi.

Lietuvos Respublikos žemės įstatymo 2 straipsnio 13 dalyje įtvirtinta, kad žemės servitutas yra teisė naudotis svetimu žemės sklypu ar jo dalimi (tarnaujančiuoju daiktu) arba žemės savininko teisės apribojimas, siekiant užtikrinti tinkamą daikto, dėl kurio nustatomas servitutas (viešpataujančiojo daikto), naudojimą. Servitutą – teisę naudotis svetimu nekilnojamu daiktu (žeme) ir jos perdavimą – reglamentuoja Lietuvos Respublikos civilinio kodekso ketvirtos knygos VII skyrius. Servitutai nustatomi susitarimu ir registruojami Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registre pagal žemės įstatyme nustatytą tvarką.

3. SPECIALIOJO PLANO SPRENDINIŲ ATITIKTIS PLANAVIMO DOKUMENTAMS

Specialiojo plano sprendiniai atitinka:

I. Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano sprendinius:

307. Tolygiai pereiti prie mažo išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) kiekio technologijų. Visuose ūkio sektoriuose (energetika, pramonė, transportas, žemės ūkis ir kiti sektoriai) plėtrą vykdyti siekiant inovatyvumo, atsparumo klimato kaitos pokyčiams, taikant žiedinės ekonomikos principus. Skatinti atsinaujinančių energijos išteklių (toliau – AEI) panaudojimą energijos gamybai, alternatyvių degalų naudojimą ir elektrifikaciją transporto sektoriuje, diegti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones.
315. Šilumos sektoriuje skatinti atsinaujinančių energijos išteklių (toliau – AEI) plėtrą, didžiausią dėmesį skiriant šių išteklių naudojimui centralizuotai tiekiamos šilumos gamybai ir šilumos gamybai namų ūkiuose.
316. Intensyviai urbanizuojamose teritorijose, apsirūpinimui šiluma prioritetą teikti centralizuoto šilumos tiekimo būdai. Didinti centralizuotai tiekiamos šilumos gamybos, perdavimo ir vartojimo efektyvumą.
317. Skatinti individualiai šildomų pastatų perėjimą prie netaršių ir mažo ŠESD kiekio technologijų, prioritetą teikiant namų ūkiams.

II. Neringos savivaldybės teritorijos ir jos dalių bendrojo plano sprendinius:

- užtikrinti vietinių energetinių išteklių prieinamumą šiluminės energijos gamybai;

III. Kuršių Nerijos nacionalinio parko tvarkymo plano sprendinius:

- energetiniai ištekliai, kurie gali būti naudojami Neringos savivaldybės energijos poreikiams tenkinti, yra elektra, malkos, kitas biokuras ir geoterminė energija;
- prioritetinga Kuršių Nerijos energetikos kryptis turėtų likti elektros energija;
- tikslinga toliau renovuoti šilumos punktus Nidoje ir Juodkrantėje ir keisti šilumines trasas šiose gyvenvietėse – skaidyti buvusio centralizuoto šildymo vamzdyno tinklus ir keisti juos į plieninius iš anksto izoliuotus bekanaliu būdu klojamus vamzdynus.

Įgyvendinus specialiojo plano sprendinius:

1. Išlaikoma esama centralizuoto šilumos tiekimo (CŠT) sistema Nidoje ir Juodkrantėje. Planuojamas šildomo ploto padidėjimas – apie 4260 m², šilumos suvartojimo pokytis – apie +510 MWh.
2. KŠT teritorijose bus sudarytos galimybės prisijungti potencialiems vartotojams. Planuojamas šildomo ploto padidėjimas – apie 17500 m², šilumos suvartojimo pokytis – apie +2120 MWh.
3. Daugiabučių ir visuomeninių pastatų renovacijos programos įgyvendinimas Neringos savivaldybėje gali sumažinti bendrą šilumos poreikį daugiabučiams ir visuomeniniams pastatams apie 6 %. Sutaupymo potencialas šiuose pastatuose gali siekti apie 365 MWh per metus.
4. Individualių namų segmentas išlieka probleminis dėl lėtesnės renovacijos pažangos. Tačiau renovavus 10 individualių namų, kurių energetinio efektyvumo klasė būtų pagerinta iš F į B, būtų sutaupoma apie 48 MWh per metus. Pastatų renovacija leistų sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) emisijas apie 15 tCO₂ per metus, kietųjų dalelių (PM) emisijas – apie 0,2 t per metus.
5. Individualiai šiluma apsirūpinantys vartotojai, atsisakę neefektyvių biokuro deginimo įrenginių namų ūkiuose, sumažintų oro taršą: CO₂ emisijos sumažėtų apie 14–28 CO₂ per metus, priklausomai nuo pasirinkto šildymo būdo, o kietųjų dalelių (PM) emisijos – apie 1,2 t per metus.

6. Neringos savivaldybėje nebuvo užfiksuota azoto dioksido (NO₂), sieros dioksido (SO₂), lakiųjų organinių junginių (LOJ), kietųjų dalelių (KD□□) ir anglies monoksido (CO) koncentracijų ribinių verčių viršijimų.
7. Neringoje CŠT katilinėse 75,6 % šiluminės energijos pagaminama naudojant biokurą (medienos atliekas), 21 % – dujinėse katilinėse, 1,4 % – naudojant geoterminę energiją, 2 % – deginant krosnių kurą. Planuojama, kad 2030 metais naudojant atsinaujinančius energijos išteklius (biokurą ir geoterminę energiją) bus pagaminta daugiau kaip 96 proc. viso šilumos kiekio.
8. Skaitmenizacija (nuotolinė apskaita ir šilumos punktų valdymas) yra būtina sąlyga nuostoliams mažinti ir aptarnavimo kokybei gerinti.

4. KITOS APSAUGOS ZONOS IR RIBOJIMAI

Apsaugos zonos ir ribojimai nustatyti Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme bei kituose teisės aktuose:

<p>Šilumos perdavimo tinklų apsaugos zonos</p>	<p>1. Antžeminių šilumos perdavimo tinklų vamzdynų ir požeminių šilumos bei karšto vandens perdavimo tinklų vamzdynų apsaugos zona – išilgai antžeminių šilumos perdavimo tinklų vamzdyno ar požeminių šilumos bei karšto vandens perdavimo tinklų vamzdyno esanti žemės juosta, kurios ribos:</p> <p>1) šilumos perdavimo tinklų vamzdynų, kurių skersmuo nuo 20 iki 250 mm įskaitytinai, – po 2 metrus į abi puses nuo tinklo kanalo (arba vamzdyno, jeigu jis paklotas bekanaliu būdu arba sumontuotas antžeminiu būdu) išorinių ribų ir žemė po šia juosta;</p> <p>2) šilumos perdavimo tinklų vamzdynų, kurių skersmuo didesnis kaip 250 mm, – po 3 metrus į abi puses nuo tinklo kanalo (arba vamzdyno, jeigu jis paklotas bekanaliu būdu arba sumontuotas antžeminiu būdu) išorinių ribų ir žemė po šia juosta.</p> <p>2. Šiluminių kamerų, sklendžių priežiūros statinių, drenažo šulinių, termofikacinio vandens bei drenažo siurblių, grupinių šilumos punktų apsaugos zona – 2 metrų pločio žemės juosta aplink šių įrenginių ir (ar) statinių išorines ribas ir žemė po šia juosta.</p> <p>3. Išilgai požeminių šilumos bei karšto vandens perdavimo tinklų vamzdynų paklotų drenažo vamzdžių, telesignalizacijos kabelių bei jiems priklausančių įrenginių apsaugos zona – išilgai šių priklausinių esanti žemės juosta, kurios ribos yra po 2 metrus į abi puses nuo šių inžinerinių tinklų ir įrenginių išorinių ribų ir žemė po šia juosta.</p> <p>4. Pereinamųjų kolektorių apsaugos zona – 5 metrų (kai juose pakloti šilumos perdavimo tinklų vamzdynai, kurių skersmuo didesnis kaip 250 mm) ir 3 metrų (kai juose pakloti šilumos perdavimo tinklų vamzdynai, kurių skersmuo nuo 20 iki 250 mm įskaitytinai) pločio žemės juosta nuo šių įrenginių ir (ar) statinių išorinių ribų ir žemė po šia juosta.</p>
<p>Elektroninių ryšių tinklų elektroninių ryšių infrastruktūros apsaugos zona</p>	<p>Požeminių elektroninių ryšių tinklų laidinių linijų apsaugos zona – išilgai požeminių elektroninių ryšių tinklų laidinių linijų esanti žemės juosta, kurios ribos yra po vieną metrą į abi puses nuo šių laidinių linijų, vanduo virš jos ir žemė po šia juosta.</p> <p>Kitų elektroninių ryšių tinklų laidinių linijų apsaugos zona – išilgai kitų elektroninių ryšių tinklų laidinių linijų esanti žemės juosta, kurios ribos yra po 2 metrus į abi puses nuo šių laidinių linijų, oro erdvė virš jos ir žemė po šia juosta.</p> <p>Kitų elektroninių ryšių infrastruktūros objektų apsaugos zona – 2 metrų pločio žemės juosta aplink šiuos objektus.</p>
<p>Kelių apsaugos zona (į abi puses nuo kelio briaunų)</p>	<p>Magistralinių kelių – po 70 metrų. Krašto kelių – po 50 metrų.</p> <p>Rajoninių kelių – po 20 metrų.</p> <p>Vietinės reikšmės I, II ir III kategorijos kelių – po 10 metrų. Vietinės reikšmės IV kategorijos kelių – po 3 metrus.</p>

<p>Elektros linijų apsaugos zonos</p>	<p>1. Oro linijos apsaugos zona:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) iki 1 kV įtampos oro linijoms – po 2 metrus; 2) 6 ir 10 kV įtampos oro linijoms – po 10 metrų; 3) nuo aukštesnės kaip 10 kV iki 35 kV įskaitytinai įtampos oro linijoms – po 15 metrų; 4) nuo aukštesnės kaip 35 kV iki 110 kV įskaitytinai įtampos oro linijoms – po 20 metrų; 5) nuo aukštesnės kaip 110 kV iki 220 kV įskaitytinai įtampos oro linijoms – po 25 metrus; 6) nuo aukštesnės kaip 220 kV iki 400 kV įskaitytinai įtampos oro linijoms – po 30 metrų; 7) nuo aukštesnės kaip 400 kV iki 750 kV įskaitytinai įtampos oro linijoms – po 40 metrų. <p>2. Požeminės kabelių linijoms:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) iki 110 kV įtampos požeminių kabelių linijoms – po 1 metrą; 2) 110 kV ir aukštesnės kaip 110 kV įtampos požeminių kabelių linijoms – po 2 metrus. <p>3. Transformatorinės ar skirstomojo punkto apsaugos zona yra 5 metrų pločio žemės juosta aplink transformatorinę ar skirstomąjį punktą ir oro erdvė virš šios juostos. Integruotų į pastatą transformatorinių apsaugos zonos nenustatomos.</p>
<p>Požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonos</p>	<p>Požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonų nustatymo tvarkos aprašas reglamentuoja požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonų ir jas sudarančių juostų nustatymo tvarką. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 106 straipsnio 3 punkto nuostatomis, požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonų 1-ojoje juostoje draudžiama bet kokia veikla, tiesiogiai nesusijusi su požeminio vandens paėmimu, gerinimu ir tiekimu.</p>
<p>Vandens tiekimo ir nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros apsaugos zonos</p>	<p>Vandens tiekimo ir nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymo vamzdynų, įrengiamų iki 2,5 metro gylyje, apsaugos zona – išilgai vamzdyno trasos esanti žemės juosta, kurios ribos yra po 2 metrus į abi puses nuo vamzdyno ašies, po šia juosta esanti žemė ir vanduo virš šios juostos.</p> <p>Vandens tiekimo ir nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymo vamzdynų, įrengiamų didesniame kaip 2,5 metro gylyje, apsaugos zona – išilgai vamzdyno trasos esanti žemės juosta, kurios ribos yra po 3 metrus į abi puses nuo vamzdyno ašies, po šia juosta esanti žemė ir vanduo virš šios juostos.</p> <p>Vandens tiekimo ir nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymo vamzdynų, kurių skersmuo yra nuo 400 milimetrų iki 1 000 mm, apsaugos zona – išilgai vamzdyno trasos esanti žemės juosta, kurios ribos yra po 5 metrus į abi puses nuo vamzdyno ašies, po šia juosta esanti žemė ir vanduo virš šios juostos.</p> <p>Vandens tiekimo ir nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymo vamzdynų, kurių skersmuo yra 1 000 mm ir didesnis, apsaugos zona – išilgai vamzdyno trasos esanti žemės juosta, kurios ribos yra po 7 metrus į abi puses nuo vamzdyno ašies, po šia juosta esanti žemė ir vanduo virš šios juostos.</p> <p>Vandens rezervuarų, skaidrintuvų apsaugos zona – 30 metrų pločio žemės juosta aplink šių įrenginių išorines ribas.</p> <p>Vandens tiekimo bokštų, vandens ir nuotekų siurblių, nuotekų rezervuarų apsaugos zona – 5 metrų pločio žemės juosta aplink šių statinių ar įrenginių išorines ribas.</p>

Valstybės sienos apsaugos objektų ir įrenginių apsaugos zonos	Išorės sienos apsaugos zona – 500 metrų pločio žemės juosta į Lietuvos Respublikos teritorijos gilumą nuo valstybės sienos su Baltarusijos Respublika ir su Rusijos Federacija, kai valstybės siena eina sausuma, arba nuo vandens telkinio kranto, kai valstybės siena eina pasienio vandenimis. Vadovautis Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo X skyriaus (Krašto apsauga ir valstybės sienos apsauga) trečiojo skirsnio (Valstybės sienos apsaugos objektų ir įrenginių apsaugos zonos ir jose taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos) nuostatomis.
---	---

Planuojant / projektuojant šilumos perdavimo tinklus šalia valstybinės reikšmės kelių būtina vadovautis Kelių įstatymo nuostatomis, kelių techninio reglamento KTR 1.01:2008 „Automobilių keliai“, Automobilių kelių juostos naudojimo inžineriniams tinklams kloti bendrųjų taisyklių BT ITK 09 reikalavimais. Gatvių raudonųjų linijų dydžiai bei kiti techniniai parametrai nustatyti statybos techniniame reglamente STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“.

Numatomi nauji statiniai ir įrenginiai turi būti planuojami / projektuojami vadovaujantis Pritarimo projektui ar numatomi veiksmai kelių apsaugos zonose tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2021 m. liepos 20 d. įsakymu Nr. 3-353.

Vadovaujantis Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 106 straipsnio 3 punkto nuostatomis, požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonų 1-ojoje (griežto režimo) juostoje draudžiama bet kokia veikla, tiesiogiai nesusijusi su požeminio vandens paėmimu, gerinimu ir tiekimu.

Numatant šilumos tiekimo infrastruktūros objektus būtina vadovautis Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 109 straipsnio. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos žemės gelmių išteklių telkiniuose nuostatomis.

Vadovaujantis Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 100 straipsnio 5 punkto a papunkčio nuostatomis, paviršinių vandens telkinių pakrantės apsaugos juostose draudžiama statyti statinius ir įrengti įrenginius, išskyrus atvejus, kai statomi ir (ar) įrengiami paviršinių vandens telkinių pakrantės apsaugos juostą kertantys inžineriniai tinklai.

Vadovaujantis Kelių įstatymo 4 straipsnio 2 dalimi, servitutai valstybinės reikšmės keliams skirtuose žemės sklypuose nėra nustatomi, kadangi Akcinė bendrovė „Via Lietuva“ valstybinės reikšmės kelių negali perduoti nuosavybės teise kitiems asmenims, jų įkeisti ar kitaip suvaržyti daiktinių teisių į juos, jais garantuoti, laiduoti ar kitu būdu jais užtikrinti savo ir kitų asmenų prievolių įvykdymo, jų išnuomoti, suteikti panaudos pagrindais ar perduoti jų kitiems asmenims naudotis kitu būdu. Be to pagal Automobilių kelių juostos naudojimo inžineriniams tinklams kloti bendrųjų taisyklių BT ITK 09 (toliau – Taisyklės) 54 punktą – jeigu teritorijų planavimo dokumentų rengimo metu, o jei jie nerengiami – techninio projekto rengimo metu paaiškėja, kad, laikantis šių taisyklių nuostatų, inžineriniai tinklai neišvengiamai patenka į kelio juostos zoną, tarp kelio valdytojo ir inžinerinių tinklų savininko turi būti sudaroma sutartis. O pagal Taisyklių 56 punktą – inžinerinių tinklų savininkas ar valdytojas kelio juosta naudojasi tik pagal sutartyje numatytas sąlygas ir jokių teisių (nuosavybės ar valdymo) į kelio juostą (jos dalį) neįgyja.

Elektros tinklų apsaugos zonose draudžiama: statyti gyvenamosios, kultūros, mokslo, gydymo, maitinimo, paslaugų, prekybos, administracinės, viešbučių, transporto, sporto paskirties pastatus 110 kV ir aukštesnės įtampos oro linijų apsaugos zonose; statyti ir (ar) įrengti stadionus, sporto, žaidimų aikšteles, turgavietes, pavojingų medžiagų talpyklas ir saugyklas, sąvartynus, viešojo transporto stoteles; statyti ir (ar) įrengti visų rūšių transporto priemonių ir (ar) mechanizmų stovėjimo ir saugojimo aikšteles oro linijų apsaugos zonose; organizuoti renginius, susijusius su žmonių susibūrimu; gadinti, užtvirti ar užversti kelius, skirtus privažiuoti prie elektros tinklų; laidyti aitvarus ir skraidymo aparatų sportinius modelius, skraidyti bet kokio tipo skraidymo aparatais žemiau kaip 30 metrų virš aukščiausio oro linijos laido, išskyrus elektros tinklų naudotojų naudojamus elektros tinklų priežiūrai skirtus skraidymo aparatus; stovėti visų rūšių transporto

priemonėms ir (ar) mechanizmams po oro linijų laidais 330 kV ir aukštesnės įtampos oro linijų apsaugos zonose; barstyti iš lėktuvų ir kitų skraidymo aparatų trąšas ir chemikalus ant 35 kV ir aukštesnės įtampos oro linijų, transformatorių pastočių, skirstyklų ir srovės keitimo stočių; naudoti ugnį ir atlikti ugnies darbus, įrengti bei naudoti laužavietes, kepsnines, turistines virykles, laikinąsias lauko pirtis ir kitus atvirus arba uždarus ugnies šaltinius, taip pat bet kokius aukštos temperatūros, galinčius sukelti ugnį, įrenginius, išskyrus atvejį, nurodytą Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo IV skirsnio 25 str. 2 dalies 8 punkte; sandėliuoti bet kokias medžiagas, išskyrus skirtas elektros tinklų statybos darbams vykdyti.

Elektros tinklų apsaugos zonose, Statybos įstatyme, Teritorijų planavimo įstatyme ar Lietuvos Respublikos energetikos ministro nustatyta tvarka negavus elektros tinklų savininko ar valdytojo pritarimo (derinimo) projektui ar numatomi veikalai, draudžiama: statyti statinius ir (ar) įrengti įrenginius, išskyrus statinius ir įrenginius, kurių statyba draudžiama pagal Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo IV skirsnio 25 str. 1 dalį; keisti pastato (patalpos, patalpų) ar inžinerinio statinio paskirtį; rekonstruoti, griauti statinius ar išardyti įrenginius; įrengti gyvūnų laikymo aikštes, vielines užtvaras ir metalines tvoras; atlikti įvairius kasybos, dugno gilinimo, žemės kasimo (lyginimo), sprogdinimo, melioravimo, užtvindymo darbus; sodinti, auginti arba kirsti želdinius (išskyrus krūmus ir žolinius augalus); mechanizuotai laistyti žemės ūkio kultūras; naudoti ugnį ir atlikti ugnies darbus technologiniams procesams vykdyti; įrengti visų rūšių transporto priemonių ir kitų mechanizmų stovėjimo aikštes požeminių kabelių linijų apsaugos zonose; dirbti smūginiais ir (ar) vibraciją sukeliančiais mechanizmais požeminių kabelių linijų apsaugos zonose; keisti žemės paviršiaus altitudes daugiau kaip 0,3 metro (kasti gruntą arba užpilti papildomą grunto sluoksnį) požeminių ir povandeninių kabelių linijų apsaugos zonose; nuleisti inkarus, plaukti su nuleistais inkarais ir kitais dugną siekiančiais įrankiais povandeninių kabelių linijų apsaugos zonose; įvažiuoti transporto priemonėms ir kitiems mechanizmams, kurių aukštis su kroviniu arba be jo yra daugiau kaip 4,5 metro nuo kelio (žemės) paviršiaus oro linijų ir oro kabelių linijų apsaugos zonoje.

Elektros tinklų savininkas ar valdytojas nepritaria projektui ar numatomi veikalai, jeigu Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo IV skirsnio 25 str. 2 dalyje nurodyti darbai pažeis elektros tinklų techninės saugos reikalavimus ir (ar) kels pavojų aplinkai, žmonių turtui, jų gyvybei ar sveikatai.

Vadovautis Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo X skyriaus (Krašto apsauga ir valstybės sienos apsauga) trečiojo skirsnio (Valstybės sienos apsaugos objektų ir įrenginių apsaugos zonos ir jose taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos) nuostatomis.

Vadovautis Aviacijos įstatymo 13 straipsnio 4 dalies nuostatomis, – pasienio ruože (patvirtintas 2007 m. gegužės 30 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 548 „Dėl pasienio ruožo ribų ir valstybės sienos apsaugos zonos ribų bei Lietuvos Respublikos gyvenamųjų vietovių, priskirtų pasienio ruožui, sąrašo patvirtinimo“) statinių ir įrenginių, kurių aukštis virš žemės paviršiaus yra 30 m ir daugiau, statyba, rekonstravimas ar įrengimas turi būti suderinti su Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos. Taip pat visi statiniai ir įrenginiai, kurių aukštis virš žemės paviršiaus yra 30 metrų ir daugiau turi būti paženklinėti kaip kliūtys pagal Kliūčių ženklinimo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos transporto saugos administracijos direktoriaus 2020 kovo 26 d. įsakymu Nr. 2BE-106 „Dėl kliūčių ženklinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, nustatytus reikalavimus;

Vadovautis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. gegužės 29 d. nutarimo Nr. 625 „Dėl Aviacijai galinčių kliudyti statinių statybos, rekonstravimo, įrenginių įrengimo ir želdinių sodinimo (įveisimo) derinimo tvarkos aprašo patvirtinimo ir įgaliojimų suteikimo“ nuostatomis.

Kultūros paveldo objektų ir vietovių teritorijose bei jų apsaugos zonose ūkinė veikla reglamentuojama Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatyme, Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme, kultūros paveldo specialiuosiuose planuose bei kituose teisės aktuose. Kultūros vertybių registras nuolat tikslinamas ir papildomas naujais kultūros paveldo objektais, todėl rengiant TPD ar techninius projektus būtina vadovautis naujausia Lietuvos Respublikos kultūros vertybių registro informacija.

5. GAMTINIS KARKASAS, SAUGOMOS TERITORIJOS, KULTŪROS PAVELDAS, VALSTYBINIAI MIŠKAI

Kuršių nerijos nacionalinis parkas yra Lietuvos gamtinio karkaso dalis – svarbi sudėtinė didžiosios tarptautinės svarbos Baltijos pajūrio geokologinės takoskyros dalis. Svarbiausios dalys – Baltijos jūros akvatorija ir nacionalinio parko sausumos dalyje esantys gamtiniai rezervatai, kraštovaizdžio ir geomorfologiniai draustiniai. Gamtinis teritorijos karkasas sudarytas iš pagrindinių gamtos apsaugos prioriteto zonų – Grobšto ir Naglių gamtinių rezervatų bei Karvaičių ir Alksnynės kraštovaizdžio draustinių. Išskirtinę svarbą Neringos teritorijos gamtosauginėje struktūroje turi jos gamtinio karkaso geokologinės takoskyros ašis – Didysis kopagūbris (**žr. 1-3 brėžinius**).

Kuršių nerijos nacionalinio parko tvarkymo plane gamtiniam karkasui stiprinti numatyta:

- intensyvinti ekosistemų apsaugos funkcijas miškuose – didinti jų biologinę įvairovę, formuoti daugiau mišrių medynų;
- stabdyti nacionalinio parko gamtinių teritorijų užstatymą, nenumatyti planavimo dokumentuose, neprojektuoti ir nestatyti gamtos požiūriu vertingose teritorijose gyvenamųjų, rekreacinių, komunalinių, ūkinių ir kitokių statinių;
- projektuojant ir statant naujus pastatus greta Didžiojo kopagūbrio, išlaikyti minimalų 50 metrų atstumą nuo jo šlaito apatinės briaunos.

Gamtinio karkaso teritorijose nebus įrengiami įrenginiai, kuriems reikalingi taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimai.

Specialiuoju planu naujų tinklų tiesti neplanuojama, tačiau numatoma apie 0,5 km tinklų rekonstrukcija. Rekonstruojami tinklai patenka į Kuršių nerijos nacionalinį parką, Juodkrantės urbanistinis draustinis ir Nidos urbanistinis draustinis; į Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijas nepatenka. Saugomos teritorijos pažymėtos **1-3 brėžiniuose**, o jų sąrašas pateiktas **2 priede**.

Pagal Aplinkos apsaugos agentūros tinklapyje pateikiamus Potvynių grėsmės ir rizikos žemėlapius, planuojami rekonstruoti tinklai į užliejamas priekrantės teritorijas nepatenka.

Įgyvendinant plano sprendinius teritorijos žemės paviršiaus ir gelmių ištekčiai nebus naudojami. Galimas statybos darbų poveikis klojamų tinklų teritorijose dirvožemio dangai ir paviršiniams gruntams dėl sluoksnių permaišymo ir laikino perkėlimo vertinamas kaip įprastas statybos darbų etapas. Baigus statybos darbus pažeistas žemės plotas rekultivuojamas ir apželdinamas, kitur atstatomos buvusios dangos (asfaltas, šaligatviai, pėsčiųjų ir dviračių takai).

Siekiant išvengti cheminės dirvožemio taršos vykdant statybos darbus turi būti naudojamos techniškai tvarkingos transporto priemonės ir mechanizmai.

Išsami informacija apie valstybinės reikšmės miškus yra patalpinta miškų kadastrė (Valstybinė miškų tarnyba prie Aplinkos ministerijos). Šilumos perdavimo tinklų rekonstrukcija miškų teritorijose nenumatoma.

Vykdant šilumos perdavimo tinklų plėtrą ar rekonstrukciją turi būti vadovaujamosi Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo Nr. 521 „Dėl kriterijų, pagal kuriuos medžiai ir krūmai, augantys ne miškų ūkio paskirties žemėje, priskiriami saugotiniams“ nuostatomis.

Šilumos gamybos įrenginių ir perdavimo tinklų statybos ar rekonstrukcijos metu susidariusios atliekos turi būti tvarkomos vadovaujantis Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymu bei kitais Lietuvos Respublikos galiojančiais teisės aktais.

Gyvenamųjų vietovių teritorinė plėtra nenumatyta, išskyrus priemones būtinas esamų gyventojų aprūpinimui šiluma jau susiformavusioje ar bendrajame plane suplanuotoje gyvenvietės urbanistinėje struktūroje.

Kultūros paveldo objektų ir vietovių teritorijose bei jų apsaugos zonose (žr. www.kvr.kpd.lt, **3 priedą, 1-3 brėžinius**) taikomi paveldosaugos ir tvarkymo reikalavimai, nustatyti kultūros paveldo objektų apsaugos reglamentais, šių objektų apsaugos specialiaisiais planais, tvarkybos projektais ir kitais kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais. Esant prieštaravimui tarp kultūros

paveldo objektų tvarkymą reglamentuojančių dokumentų sprendinių ir šio specialiojo plano sprendinių, šio specialiojo plano sprendiniai nėra taikomi.

Planuojama šilumos perdavimo tinklų rekonstrukcija patenka į: *Nidos gyvenvietę* (unikalus kodas: 17098, valstybės saugomas) ir *Juodkrantės gyvenvietę* (unikalus kodas: 2067, valstybės saugomas).

Planuojant žemės judinimo ar kasimo darbus Kultūros paveldo vertybių teritorijose, kurių vertingųjų savybių pobūdis – archeologinis, privaloma vykdyti paveldo tvarkymo reglamento PTR 2.13.01:2022 „Archeologinio paveldo tvarkyba“, nuostatas. Kitose Kultūros paveldo vertybių teritorijose, kurių vertingųjų savybių pobūdis nėra archeologinis vadovautis Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 9 str. 3 d. „jei atliekant statybos ar kitokius darbus aptinkama archeologinių radinių ar nekilnojamojo daikto vertingųjų savybių, valdytojai ar darbus atliekantys asmenys apie tai privalo pranešti savivaldybės paveldosaugos padaliniiui, o šis informuoja Departamentą“.

Jei bus vykdomi didelės apimties žemės judinimo darbai (daugiau nei 5 ha plote), būtina vadovautis Paveldo tvarkybos reglamento PTR 2.13.01:2022 „Archeologinio kultūros paveldo tvarkyba“ 7.8 p., kuriame nurodyta, kad archeologiniai tyrimai privalomi kai: „numatoma vykdyti didelės apimties žemės judinimo darbus (rengti karjerus, kasti tvenkinius, tiesti susisiekimo komunikacijas, inžinerinius tinklus bei statyti jiems funkcionuoti būtinus statinius ir kt.), keičiančius reljefą daugiau nei 5 ha plote“.

6. APLINKOSAUGINIŲ REIKALAVIMŲ ĮGYVENDINIMAS

Nuo 2025 m. griežtėja reikalavimai kietųjų dalelių ir kitų teršalų išmetimui į atmosferą iš kurų deginančių įrenginių. Šilumos gamybos įrenginiams, tiekiantiems šilumos energiją centralizuoto šilumos tiekimo (CŠT) poreikiams, Aplinkos apsaugos agentūra (AAA) gali taikyti išimtis iki 2030 m. suteikdama šilumos tiekimo įmonėms pereinamąjį laikotarpį aplinkosauginių priemonių įdiegimui.

Neringoje pagrindinė vykdoma veikla yra turizmas ir poilsis. Nemaža dalis įmonių ir gyventojų, gyvenančių ar veiklą vykdančių tik vasaros sezono metu, pastatus šildo elektra. Šiluminę energiją centralizuotai gamina ir tiekia viena įmonė – UAB „Neringos energija“, kuri, siekdama prisidėti prie ES direktyvose nustatytų tikslų įgyvendinimo ir didinti atsinaujinančių energijos išteklių naudojimą, pastaraisiais metais reikšmingą dalį investicijų skyrė modernių biokurą deginančių įrenginių diegimui. Įmonės šilumos gamybos procesai atitinka ES taršos ribojimo normatyvus.

Šilumos energijos gamyba yra susijusi su teršalų išmetimu į aplinką. Neringos savivaldybės teritorijoje esančiose katilinėse 75,6 % šiluminės energijos pagaminama naudojant biokurą (medienos atliekas), 21 % pagaminama dujinėse katilinėse; 1,4 % pagaminama naudojant geoterminę energiją; 2 % pagaminama deginant skystą krosnių kurą.

Įgyvendinus specialiojo plano sprendinį – įrengus geoterminį šilumos siurblių katilinėje (Ievos kalno g. 2a, Juodkrantė) – bus atsisakyta iškastinio kuro naudojimo. Iškastinis kuras bus naudojamas tik rezerviniuose katiluose, tik avarinių situacijų ar pagrindinių šilumos gamybos įrenginių sutrikimų atvejais, siekiant užtikrinti nenutrūkstamą ir patikimą šilumos energijos tiekimą vartotojams, bei vadovaujantis teisės aktais, reglamentuojančiais energetikos sektoriaus veiklos saugą, tiekimo patikimumą ir rezervinių pajėgumų užtikrinimą.

Šilumos gamybos procese, deginant rezervinį skystą krosnių kurą, į aplinką išmetami sieros dioksidas, azoto oksidai, anglies monoksidai ir kietosios dalelės. Siekiant užtikrinti minimalų teršalų išmetimą į aplinką, katilinėje naudojamas šlapio dūmų valymo įrenginys.

UAB „Neringos energija“ vykdo ūkio subjektų aplinkos monitoringą, skirtą teršalų ir šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD), išmetamų ir (ar) išleidžiamų iš stacionariųjų taršos šaltinių, tyrimams, matavimams ir skaičiavimams. 2023 m. taršos šaltinių (katilinės Nr. 1) monitoringo analizė parodė, kad deginant biokurą išmetamų teršalų kiekiai neviršijo nustatytų normų ir atitiktų net griežtesnius reikalavimus, taikomus kurą deginantiesiems įrenginiams.

Neringos savivaldybėje įgyvendinus projektą „Atsinaujinančių energijos išteklių (saulės) panaudojimas UAB „Neringos energija“ katilinės pastate“, ant katilinės pastato stogo buvo įrengta saulės fotovoltinė elektrinė. Joje pagaminta elektros energija naudojama centralizuoto šilumos tiekimo sistemos energinio efektyvumo didinimui. Projekto įgyvendinimas reikšmingai prisideda prie šiltnamio efektą sukeliančių dujų mažinimo ir padeda įgyvendinti valstybės tarptautinius įsipareigojimus klimato kaitos švelninimo srityje bei Europos pastatų energinio naudingumo direktyvos nuostatas.

7. SPECIALIOJO PLANO GALIOJIMAS

Šilumos ūkio specialieji planai atnaujinami ne rečiau kaip kas 10 metų, atsižvelgiant į šilumos ūkio plėtros priemones nurodytas Šilumos ūkio įstatymo 8 straipsnyje bei įstatymo 1 straipsnyje nurodytus tikslus ir uždavinius, taip pat šilumos gamybos ir perdavimo technologijų raidą, konkurencinę aplinką, šilumos gamybos kainų tendencijas, aplinkos užterštumo pokyčius ir kitus reikšmingus veiksnius. Šilumos ūkio specialieji planai privalo būti atnaujinti ne vėliau kaip per 15 mėnesių nuo šilumos ūkio plėtros priemonių patvirtinimo ar jų pakeitimų įsigaliojimo ir atitikti Šilumos ūkio įstatymo 1 straipsnyje nurodytus tikslus ir uždavinius.

Jeigu savivaldybės institucija nesilaiko šiame įstatyme nustatytų įpareigojimų atnaujinti šilumos ūkio specialųjį planą arba jeigu tuo metu galiojantis šilumos ūkio specialusis planas ar teritorijų planavimo dokumentai neatitinka šilumos ūkio plėtros priemonių, specialieji planai ar teritorijų planavimo dokumentai taikomi tiek, kiek neprieštarauja šioms priemonėms.

PRIEDAI

1 priedas. Šilumos perdavimo tinklų apsaugos zonų schemos

2 priedas. Saugomos teritorijos ir objektai

3 priedas. Nekilnojamosios kultūros vertybės

BRĖŽINIAI

1 brėžinys. Sprendiniai. M 1:50 000

2 brėžinys. Sprendiniai. Juodkrantė M 1:5 000

3 brėžinys. Sprendiniai. Nida M 1:5 000